

1

Andries kent de verhalen over haar. Johanna de heks. De vrouw die bij contact met je spiegelbeeld recht je ziel in kruipt. Maar Andries gelooft het niet. Spookverhalen die je je kinderen vertelt om ze bang te maken. In de verte hoort Andries de schakels van de kettingen waar Johanna kennelijk mee is vastgemaakt.

Kling... kling... kling.

Met iedere voetstap die Johanna dichterbij komt, maakt een ondefinieerbare angst zich van Andries meester. Alsof ze weet dat Andries er eigenlijk niet in gelooft. En alsof ze er alles aan zal doen om Andries het tegendeel te bewijzen.

Kijk Johanna niet in haar ogen.

Andries schudt deze gedachte van zich af. Een heks die in je hoofd kan kruipen.

Wat een onzin.

Hij is hier ook niet omdat hij geloof in de zaak had. Hij is hier omdat hij het geld goed kan gebruiken. Margje is al zwanger van de vierde. Een jongen gaat het worden. Dat weet Andries zeker.

De opdracht die hij nu kreeg was onvergelijkbaar

met alle andere tot nu toe. Hij wist tot een halfuur geleden niet eens waar hij moest zijn. Maar het geld dat hij ruim een week geleden aangeboden kreeg was genoeg om geen vragen te stellen.

Kling... kling... kling...

Andries hoort een onregelmatigheid in de voetstappen van Johanna. Ze zullen onder aan de Galgenberg zijn. De bult waar Andries daarstraks met moeite zijn schilderspullen omhoogdroeg. En vanwege de spanning op de hoofden van de andere mannen durfde hij niemand om hulp te vragen.

‘Wat wil je eigenlijk dat ik schilder?’

Andries kijkt opzij en ziet de gespannen blik van zijn opdrachtgever. Zijn vroegere klasgenoot Hendrik. Alleen Hendrik was van goede komaf en wist al van jongs af aan dat hij op deze wereld was gezet om in de voetsporen van zijn vader te treden.

‘Als het moment daar is,’ zegt Hendrik zonder Andries aan te kijken.

Andries voelt ook nu een afstand tussen hen tweeën. Een afstand die dieper reikt dan het verschil in status. Andries voelt een onverklaarbare kilte in Hendriks stem. Een kilte die ontstond toen Hendrik zijn twee kinderen verloor.

Kling... kling... kling...

Johanna is er bijna. Andries merkt hoe de spanning onder de aanwezige mannen toeneemt. Het gemompel stopt. De concentratie neemt toe. Alsof iedereen toch op zijn hoede is voor de krachten van Johanna. Andries merkt het ook. Hij krijgt het gevoel dat iemand een hand op zijn keel legt en langzaam zijn grip verstevigt.

Andries kijkt over zijn schildersezels naar Johanna,

die op gepaste afstand door twee mannen richting het water gestuurd wordt. Als Johanna rondkijkt vangt Andries een glimp op van haar ogen. Niet vuurrood, zoals de verhalen die rondgaan in het dorp het willen. Johanna's ogen zijn blauw, waardoor ze ergens een vriendelijke oogopslag heeft. Maar dan kijkt Andries weer snel weg, starend naar het witte canvas. En voor het eerst slaat de angst echt toe.

Ik wil hier helemaal niet zijn.

Andries schrikt op van de stem van Hendrik. Een stem die op een vreemde manier lijkt te weerkaatsen tussen de bomen door.

‘Johanna van Almen. Je weet waarom je hier bent.’

Hendrik wenkt iets of iemand, en vanuit de duisternis verschijnen enkele schimmen. Twee mannen die iets groots met zich meezeulen, verscholen onder een zwarte doek.

Opnieuw kijkt Andries over zijn schildersezel heen en ziet hoe de mannen het doek wegtrekken en twee spiegels onthullen. Een doodnormale spiegel wordt op een standaard gezet. Een tweede, goudomrande spiegel wordt op enkele meters ertegenover geplaatst.

Doodse stilte.

Vanuit zijn ooghoeken ziet Andries dat alle mannen een reactie van Johanna verwachten. Maar Johanna blijft strak voor zich uit kijken.

Hendrik laat zijn blik langs de groep gaan. Dan zegt hij met schallende stem: ‘Dit kunnen we op twee manieren doen. En we weten allemaal dat we je er niet toe kunnen dwingen.’

Andries omklemt zijn houtskool stevig. Alsof hij het als wapen zou kunnen gebruiken, mocht de situatie zich voordoen. Dan ziet Andries hoe Johanna voor het

eerst opkijkt en de groep mannen stuk voor stuk een blik toewerpt.

‘Iedereen hier wordt geregeerd door angst. Angst om de controle te verliezen. Angst voor het onbekende. Angst voor de vrouw. Niemand hier wil iets zien wat hij later niet kan verklaren.’

Je kan een speld horen vallen. Andries merkt nu pas dat hij al ruim een halve minuut zijn adem inhoudt. Hij knijpt zijn ogen dicht. Bang dat Johanna op wat voor manier dan ook zijn lichaam in kruipt. Pas als Hendrik opnieuw zijn stem verheft, durft Andries weer te kijken.

‘Daar was ik al bang voor.’

Opnieuw wenkt Hendrik iemand vanuit de duisternis. Een hoge stem klinkt. De stem van een meisje dat Johanna direct lijkt te herkennen.

‘Nee... laat haar erbuiten!’

Andries ziet hoe het kleine meisje richting de spiegels geduwd wordt. Dezelfde bewegingen, dezelfde kleur haar, en ergens lijken ook de stemmen op elkaar.

Johanna's dochter.

‘Je hebt jezelf dit aangedaan, Johanna.’

Andries schrikt van de blik die Hendrik hem toewerpt. Een kort knikje.

Dit is het moment.

Andries schetst in grove streken de situatie. Johanna. Haar dochter. De spiegels. De vollemaan die tussen de bomen het water verlicht.

Dan klinkt de stem van Hendrik weer.

‘Laat zien wie je echt bent en je dochter zal gespaard worden.’

Even stopt Andries met het schetsen van het tafereel, toch benieuwd naar Johanna's reactie. Hij ziet hoe Johanna knikt, nauwelijks zichtbaar door de

duisternis. Ze geeft zich gewonnen en stapt naar de gouden spiegel. Aan weerszijden wordt een zwaard op Johanna's keel gezet als haar ketenen worden losgemaakt. Johanna kijkt een van de mannen aan, waarop deze het zwaard nog iets steviger tegen haar aan drukt.

‘Niet bang zijn nu,’ zegt Johanna om de man, een kind eigenlijk nog, gerust te stellen.

En dan stapt Johanna zonder verder te wachten de spiegel in. Andries kan zijn ogen niet geloven.

Ze is echt verdwenen.

Het ontzag bij hem en de andere mannen is nog groter als ze niet veel later uit de andere spiegel tevoorschijn komt.

Een kleine glimlach verschijnt op Hendriks gezicht.

‘Johanna van Almen. Bij dezen is bewezen dat je over bovennatuurlijke krachten beschikt. Krachten die zijn ingezet bij verschillende rituelen de afgelopen maanden, waarbij minimaal zeven mensen het leven lieten. Wat is daarop je antwoord?’

Andries kijkt toe hoe Johanna Hendrik aankijkt zonder antwoord te geven. Dan opent Johanna haar mond. Ze wil iets zeggen, maar hapt naar lucht. Lucht die er gek genoeg niet is.

Johanna kan niet ademen als ze eenmaal door de spiegel is gestapt.

Andries ziet hoe Johanna terugstapt in de ene spiegel en weer in het hier en nu komt via de gouden spiegel.

Johanna kijkt Hendrik stoïcijns aan. ‘Ik ben schuldig. Maar mijn dochter heeft hier niks mee te maken.’

‘Dat bepaal ik niet. Dat kan alleen Hij doen.’ Hendrik wijst met zijn vinger naar boven.

Johanna probeert zich schreeuwend los te rukken uit

het groepje mannen die haar plotseling vastpakken. Ze schreeuwt niet per se tegen Hendrik alleen; ze doet een beroep op iemand onder de aanwezigen die ergens een beetje liefde in zijn hart heeft.

‘Je mag me mijn dochter niet afpakken!’

Dan buldert de stem van Hendrik over het geschreeuw van Johanna heen.

‘Jij hebt twee dochters van mij afgepakt!’

Andries schrikt. Dat het zo persoonlijk was had hij niet kunnen vermoeden. Andries ziet hoe Hendrik zonder Johanna verder nog aan te kijken bij Margje neerknielt.

‘Wil je je moeder redden?’

‘Niet naar hem luisteren, lieverd,’ kermt Johanna. Haar stem is pure paniek nu.

‘Jij bent de enige die je moeder kan redden. Wil je dat doen?’

Johanna wil zich weer tot Margje richten, maar haar wordt de mond gesnoerd.

Andries kijkt gespannen toe. Ergens zegt zijn vaderhart dat hij moet ingrijpen. Maar tegelijkertijd komt hij hier dan niet levend vandaan. Andries besluit om te doen waar hij echt goed in is.

Niets.

Margje kijkt toe hoe haar moeder in de duisternis verdwijnt, weggetrokken door de twee bewapende jongens.

‘Doe maar wat je moeder net ook deed. Het hoeft maar voor even.’

Andries ziet Margje nog even twijfelen, maar dan ook net als Johanna door de ene spiegel heen stappen.

Even weet Johanna een van de handen die haar mond dichthouden weg te trekken. De schreeuw die

uit haar lichaam ontsnapt gaat door merg en been. Andries herkent de schreeuw uit duizenden. Het is precies dezelfde schreeuw die ruim vier jaar geleden klonk toen hun oudste zoon gevonden werd, aan de oever van de Oude IJssel. Het is de schreeuw van een moeder die een kind kwijtraakt.

Margje komt met dezelfde snelheid tevoorschijn als Johanna even eerder. En opnieuw hapt ook Margje naar adem en zoekt ze direct het oogcontact met Hendrik.

Mag ze nu weer terug?

Maar Hendrik kijkt niet naar Margje. Hij zoekt de blik van Johanna, die hem angstig aankijkt. Hendrik krijgt een hamer aangereikt. Johanna schudt haar hoofd, terwijl haar mond nog steeds aan weerszijden wordt dichtgehouden door verschillende handen. Dan gebeurt het onvermijdelijke. Johanna sluit haar ogen terwijl ze het gerinkel van glas hoort.

Andries ziet hoe Hendrik de kleine spiegel stuk heeft geslagen. Naast hem kruipt Margje happend naar adem terug naar de gouden spiegel. Maar tot Andries' verbijstering blijkt met het breken van de ene spiegel de poort gesloten te zijn. Margje snakt naar lucht die ze niet meer zal krijgen. Hij wil wegstijgen, maar iets in zijn lichaam weerhoudt hem.

Slappeling.

Dit is zijn straf. De straf voor het nietsdoen. Andries zal nu moeten toezien hoe Margje van Almen, negen jaar oud, zal overlijden omdat hij opnieuw bang is om te handelen.

Margje vecht voor haar leven. Kruipt over de grond naar haar moeder toe, die zich probeert los te wringen uit de armen van haar belagers. Andries ziet hoe Johanna naar de hand van haar dochter reikt, hun vingers

raken elkaar nét niet terwijl Johanna's dochter haar laatste adem uitblaast.

Iedereen kijkt doodstil toe naar de stervende Margje als Andries iets opmerkt. Het wordt plotseling donker. Echt donker. Inktzwarte duisternis.

Wat voor duivelskunst is dit nu? Ik zie geen hand voor ogen meer.

Dan barst het los. Mannen schreeuwen opeens voor hun leven. Scherpe voorwerpen penetreren lichamen. Stemmen slaan drie octaven over, snerpen plotseling als die van een vrouw.

En voor het eerst in zijn leven doet Andries echt iets. Hij gaat op de grond liggen en doet alsof hij dood is. Hij houdt zich stil, in de hoop dat Johanna hem zal sparen.

De weerspiegeling van de maan in het water schijnt weer in zijn ogen. *De duisternis is aan hem voorbijgetrokken.* En binnen niet al te lange tijd verlicht de maan de rest van de open plek in het bos weer. Andries komt overeind, weet niet wat hij ziet, waar hij kijken moet. Overal liggen lichamen. Mannen zijn onthoofd. Buiken zijn opengereten. Ogen uitgestoken.

Andries staart naar het canvas op de schildersezal, waar een aanzet op te zien is van het tafereel dat zich hier heeft afgespeeld. Margje die de spiegel in stapt en Johanna die wordt tegengehouden. Op de plek waar de spiegel eerst stond is nu niks te zien. En Margje is weg. Johanna ook. En de gouden spiegel is verdwenen.

Plotseling grijpt er een hand naar Andries' enkel. Andries schrikt op en schudt instinctief de hand van zich af. Een hand afkomstig van Hendrik. Tot zijn afgrijzen ziet Andries hoe een glasscherf van de spiegel door zijn keel is geramd. Terwijl het bloed met iedere hartslag

borrelend uit het gat in zijn keel gulpt, wenkt Hendrik Andries. Andries knielt neer. Gaat met zijn oor naar Hendriks mond.

‘Maak dit... schilderij af. Zorg dat... niemand dit... ooit vergeet.’

Eén diepe zucht nog, dan sterft Hendrik.